

Hyvä kirja innostaa lasta lukemaan

Kun kirjat ovat osa arkea, lapsi oppii arvostamaan lukemista

MARJA LUUMI-LAASONEN

Lukeminen rikastuttaa kieltä, mielikuvitusta ja ajatusmaailmaa. Pienelle lapselle äänen lukeminen toimii samoin kuin myöhemmin itse luettu. Kun lukeminen on yksi kodin jokapäiväisistä arkitoimista, lapsi tottuu lukemiseen.

– Kun kotona näytetään, että kirjat ovat tärkeitä, lapset mitä todennäköisimmin arvostavat niitä vielä nuoriksi ja aikuisiksi vartuttuaankin. Esimerkiksi jokailtaisen iltasatutuokio paitsi rauhoittaa, myös totuttaa lapsen lukemiseen, kirjastovirkailija **Sirpa Salonen** Inkeröisten kirjastosta toteaa.

Kirjoista oppii monenlaisia taitoja

Sirpa Salosen mukaan hyvä lastenkirja innostaa lukemaan, eikä ole liian vaikeatajuinen. Lisäksi hyvässä lastenkirjassa juoni etenee riittävän nopeasti, ettei lapsi ehdi kylästyä.

– Kirjoja on joka lähtöön, joten kirjan aihepiiri kannattaa valita lapsen mieltymysten mukaan. Ihan pienille kirjan selkeys ja värikkäät kuvat ovat tärkeitä asioita.

– On myös hyvä, jos lapsi oppii kirjasta jotakin. Kirjoista voi oppia paljonkin, vaikka varsinaista opetusta ei olisikaan. Sadut kehittävät muun muassa keskittymiskykyä, sanavarastoa ja sosiaali-

sia taitoja, kuten empatiaa ja sympatiaa, Salonen kertoo.

Lapsella lukeminen toimii myös vuorovaikutustaitojen opetteluun välineenä. Lukessaan lapselle aikuinen antaa aikaa ja läsnäoloa, jolloin lapsi kokee läheisyyttä ja välittämistä. Lapsi oppii keskittymään kuunteluun, ja luettu teksti virittää kysymyksiä ja keskustelua muistakin kuin arjen asioista.

Pojille kysellään kirjavinkkejä

Lukemaan opetteleva ja juuri lukemaan oppinut lapsi tarvitsee paljon houkuttelevia kirjoja osaamisensa tueksi. Tytöt löytävät tavallisesti itse kirjansa, mutta pojille äidit ja isät kyselevät paljon kirjavinkkejä kirjastovirkailijoilta.

– Pojille suosittelen usein jännittäviä ja huumoripitoisia kirjoja. Tällä hetkellä fantasiakirjat ovat kaikkein suosituimpia niin tyttöjen kuin poikienkin kohdalla.

Kirjastojen lainamäärien perusteella ai-

kuisten lukeminen on vähentynyt, mutta varsinkin kuvakirja-ikäiset lapset tuntuvat kuluttavan kirjoja vähintään entiseen tahtiin.

– Lasten ja nuorten lukeminen on ilmeisesti lisääntynyt, sillä juuri julkaistun tiedon mukaan lasten- ja nuortenkirjojen myynti on ylittänyt aikuisten romaanien myyntin, Salonen kertoo.

Jotkut kirjat kestävät aikaa

Vanhoista, kymmeniä vuosia sitten tehdyistä lasten- ja nuortenkirjoista tehdään silloin tällöin uusintapainoksia. Viime syksynä ilmestyi muun muassa yhteisnide kolmesta **Anni Polvan** Tiina-kirjasta. Ensimmäinen Tiina-kirja julkaistiin vuonna 1956.

– Kirjoista tehdään uusintapainoksia kysynnän mukaan. Jotkut kirjat kiinnostavat lapsia ja nuoria vuosikymmenestä toiseen, tällaisia ovat

muun muassa **Mauri Kunnaksen** lastenkirjat. Usein kuitenkin käy niin, että kauan sitten kirjoitetun kirjan aihepiiri ei jaksa kiinnostaa tämän päivän lapsia ja nuoria, ja kirjan henkilöihin on vaikea samastua. Myös kieli voi olla vaikeasti ymmärrettävää, Salonen toteaa.

Sirpa Salosen kirjavinkit

Lapsille:
Maisa-kirjat
Puppe-kirjat
Mauri Kunnaksen kirjat
Urpo ja Turpo -kirjat
Eemeli-kirjat
Pikku-Karhu -sadut
Metsä-Tontun myssy
Siiri-kirjat

Nuorille:
Kapteeni-Kalsari -kirjat
Lasse-Maijan Etsivä-toimisto
Väinö ja rotta
Risto Rappääjä
Goosebumps-sarja
Henning Mankellin nuortenkirjat
Ilkka Remeksen nuortenkirjat

Heikki Kupari (vas.) luovuttamassa kiertopalkintoa Reijo Pajuojalle. Mukana on myös Mylsä-lupin jäsen Antti Paavolainen.

Myllykoski-klubin kiertopalkinto Reijo Pajuojalle

ILKKA KUJALA

Reijo Pajuja on Vuoden 2006 mylsäläinen. Valinnan takana on vuonna 2004 perustettu Myllykoski-klubi eli tuttavallisemmin Mylsä-lupi, jonka edustajat jakoivat kiertopalkintona kulkevan taideteoksen Pajuojalle Murat Piza-Kebabissa Myllykoskella.

– Vaikka yhdistys toimiikin huumoripohjalta, niin Reijo Pajuja on ilman muuta arvonimensä ja palkintonsa ansainnut. Myllykosken lukion emeritusrehtori on muun muassa kirjoittanut kaksiosaisen Myllykosken kyläkirjan, muistutti kiertopalkinnon luovuttanut, yhdistyksen puuhameheksi valittu **Heikki Kupari**. Luovutustilaisuudessa oli myös mukana henkisenä tukena yhdistyksen jäsen, edelleen Myllykoskella asuva **Antti Paavolainen**.

Vuoden 2006 mylsäläisen valinnan teki Mylsä-lupin syyskokoukseen osallistunut jäsenistö. Perusteet Pajujan valinnalle rustattiin tietenkin pilke silmäkulmassa. Ne olivat: ”a) Pajuja on sivistynyt ihminen, b) Pajuja keksii varmaa jonkuu tarinan kiertopalkinnost ja sitä kautta saahaa palkinnost houkuttelevampi jatkos.”

Kautta aikain ensimmäisen, Vuoden 2005 mylsäläinen -arvonimen sai **Sampsu Kupari**. Hänen ansioitaan perusteltiin seuraavasti: ”Sampsan huumorin virta on yhtä ehtymätön kuin Kymijoki. Kun ei se jokin kysy keneltäkään, että haluaaks kukaa, että se virtaa.”

Myllykosken nykykehitys huolena

– Koko lupitoiminta sai alkunsa muualla muuttaneiden myllykoskelaisten ennalta sovitusta tapaamisesta. Jotta paikalle saatiin mahdollisimman paljon väkeä, laitettiin sana kiertämään sähköpostissa. Ensimmäiseen tapaamiseen tulikin mukavasti entisiä mylsäläisiä ja sen jälkeenkin kokoukset sekä varsinkin sähköpostitse varsin laajalle levinneet pöytäkirjat ovat olleet suosittuja, kertoo Heikki Kupari.

– Ihmisten tapaaminen on säilynyt kantavana teemana, mutta jatkuvasti kasvavaksi keskustelunaiheeksi on noussut Myllykosken nykykehitys ja huoli sen suunnasta. Yhdistys on muun muassa esittänyt huolestuneisuutensa myllykoskelaisen ravintolalukuturin katoamisen riskistä ja antanut julkilausuman Myllykosken lukion lakkauttamisen paheksuiseksi. Tuo kaksi sanaa käsittänyt Voi juhna -julkilausuma on jo julkaistu Anjalankosken Sanomissa ja saanut runsaasti huomiota. On ollut suorastaan hämmästyttävää havaita, kuinka laajalle alueelle Anjalankosken ulkopuolelle Anjalankosken Sanomat leviää, ihmettelee Kupari samalla kiitellen paikallislehteä julkilausuman esille tuomisesta.

Huhtikuussa kokoonnutaan Myllykoskella

Mylsä-lupi on pitänyt kokouksiaan tähän asti Helsingissä, mutta huhtikuussa palataan kotikonnuille. Syyskokouksen pöytäkirja kertoo seuraavaa: ”Yhdistys tukee mylsäläistä ravintolalukuturii pitämäl seuraavan kevätkokouksen Mylsäl. Päivämäärä on 13.4.2007. Sattuu perjantapäiväks. **Pöysän Joppe** soittaa **Mölsän Kössille** ja varaa Rauhalan auditoriumin hyvis ajoin. Tilataa samal koko konferenssipaketti. Maksimibudjetti on yhdistyksen peruspääoma eli 2,30 euroo.”

– No, jos Rauhalasta ei löydy tarpeeksi tilaa, niin kokoontumme jossain muualla, mutta varmasti Myllykoskella, painottaa Kupari.

Satutunteja pitävän kirjastovirkailija Sirpa Salosen mukaan satumailma on pehmentynyt. – Rankkoja aiheita käsitellään